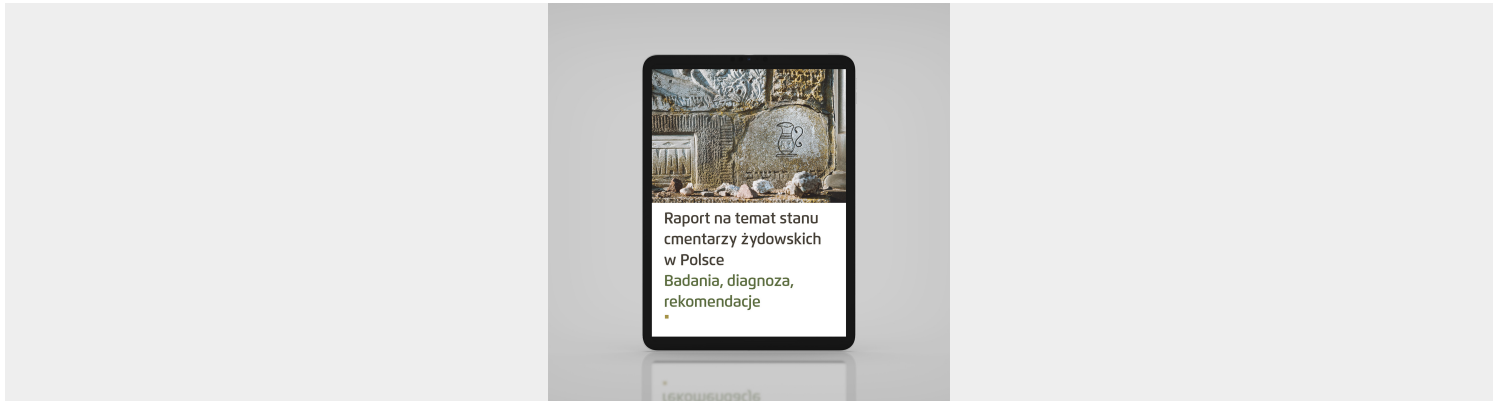

RAPORT NA TEMAT STANU CMENTARZY ŻYDOWSKICH W POLSCE – BADANIA, DIAGNOZA, REKOMENDACJE

Posted on 13 grudnia 2024

Pobierz publikację w wersji cyfrowej za darmo!

Cmentarze żydowskie są śladem obecności społeczności żydowskiej w Polsce oraz świadectwem wielowiekowej tradycji współistnienia narodów. Przywracanie pamięci o cmentarzach i ich ochrona to wyraz szacunku dla tradycji żydowskiej, w której okazywanie należytego poważania zmarłym zajmuje szczególne miejsce. Według prawa religijnego – halachy – dusza i ciało zachowują związek także po śmierci. Naruszenie ciała sprowadza udrękę na duszę, której repozytorium jest ciało, i uniemożliwia zmartwychwstanie. Wszelkie naruszenia grobów to profanacja – szczątki ludzkie muszą pozostać na zawsze nienaruszone.

Aby zapewnić szczególną ochronę materialnym i sakralnym wartościom cmentarzy żydowskich w Polsce, w 2017 roku zainicjowano program rządowy „Oznakowania cmentarzy żydowskich na terenie Rzeczypospolitej Polskiej”. Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego powierzył jego realizację Narodowemu Instytutowi Dziedzictwa. W 2018 roku pracownicy oddziałów terenowych instytutu przeprowadzili wizje lokalne na wszystkich cmentarzach żydowskich na terenie Polski. Zgromadzili najważniejsze dane, a pozyskane w trakcie weryfikacji informacje – cenne nie tylko same w sobie – umożliwiły wypracowanie mechanizmów efektywnej ochrony cmentarzy. Dzięki systemowemu podejściu do gromadzenia informacji cmentarze żydowskie stanowią obecnie jedną z najlepiej poznanych grup zabytków w Polsce.

Zaprezentowane w raporcie dane to zbiór otwarty, systematycznie uzupełniany o kolejne, nierozpoznane wcześniej cmentarze, a także o badania prowadzone w ramach programu i statutowej działalności Narodowego Instytutu Dziedzictwa. Niniejsza publikacja systematyzuje i podsumowuje badania przeprowadzone w trakcie realizacji programu „Oznakowania cmentarzy żydowskich na terenie Rzeczypospolitej Polskiej”. Jest najaktualniejszym i najpełniejszym zbiorem danych dotyczących stanu zachowania cmentarzy żydowskich w Polsce.

Tytuł: Raport na temat stanu cmentarzy żydowskich w Polsce – badania, diagnoza, rekomendacje

Opracowanie: Anna Czerwińska-Walczak, Maciej Rymkiewicz

Autorzy raportu: Krystyna Babnis, Krzysztof Bielawski, Anna Czerwińska-Walczak, Anna Fortuna-Marek, Grzegorz Grajewski, Iwona Górńska, Iwona Liżewska, Anna Jackiewicz, Robert Kola, Anna Michalska, Agnieszka Olczyk, Adam Paczuski, Teresa Palacz, Joanna Piotrowska, Joanna Rek, Maciej Rymkiewicz, Agnieszka Sałyga-Rzońca, Anna Sikora-Terlecka, Andrzej Siwek, Krzysztof Słowiński, Jadwiga Stęchły, Marzenna Stocka, Waldemar Witek

Recenzja naukowa: dr Martyna Rusiniak-Karwat

Konsultacja: Komisja Rabiniczna ds. Cmentarzy
Redakcja: Alicja Berman
Projekt graficzny: Janusz Górski
DTP: Krzysztof Gotowicki

Wydawca: Narodowy Instytut Dziedzictwa
Miejsce wydania: Warszawa
Rok wydania: 2024
Wydanie pierwsze
ISBN: 978-83-68253-16-0
Liczba stron: 568
Wydanie: cyfrowe (PDF)